

SONETI

W. Shakespeare

Prevedel Janez Menart

1

Otròk želimo si od lepih bitij,
da Cvet Lepote níkdar ne oveni,
temvèč da rod, ki mu je čas oditi,
svoj čar v potomcih svojih zapusti.
A ti, zavérovan le v svoje oči,
s sebičnim ognjem hraniš si srce
in seješ glad tam, kjer ga treba ni —
sam s sabo krútejši od dne do dne.
Ti, ki sedaj s svežino zaljšaš svet,
ki novo Vesno nam lahko oznaniš,
si svojo ljubkost skril v svoj lastni evet
in jo, skopušček, v njem brez haska hraniš.
Usmili se sveta — drugače skril
tvoj grob bo to, kar naj bi svet dobil.

2

Ko štirideset zim ti pod oči
oblegovalne jarke bo kopalo,
bo plašč miline, ki te zdaj krasi,
že prhka cunjja, vredna bore malo.
In če tedaj vprašanju: »Kje leži
zaklad lepote tvojih krepkih let?«,
odgovoriš: »Poglejte mi v oči!«,
bo le posmeh izvabljal zvok besed.
Kako bi više zrasel v vseh očeh,
če bi lahko dejal: »To dete moje
naj poravná moj dolg v teh starih dneh...« —
saj dedič bi bilo lepote tvoje.
Ko vročo v njem bi gledal svojo kri,
pozabil bi, da v tebi ledeni.

Poglej v zrcalo in zašepetaj
 obrazu v njem, naj nov obraz ustvari.
 Zdaj čas je. Če ne pomladi se zdaj,
 ves svet in eno ženo opehari.
 Saj kje je ona, ki nje nezorano
 telo tvoj moški plug bi zavrnilo?
 Komù je tako samoljubje dano,
 da nesel bi svoj rod s seboj v gomilo?
 Glej, ti si materino ogledalo
 in ona v tebi zre svoj lepi maj;
 tako skoz okna stárosti sijalo
 bi tebi sonce, ki ga gledaš zdaj;
 a če v življenju boš sam svoj malik,
 umreš osamljen in s teboj tvoj lik.

5

Trenutki, ki so z nežnim delom stkali
 obraz, ki privlačuje vse oči,
 se bodo kot trinogi pokazali
 in strli čar, ki mu primere ni:
 zakaj, nestalni čas poletje tira
 v ostudno zimo in ga v njej zatre;
 sok cvetja zmrzne, zdravo listje shira
 in sneg zamete, kar ne odcvetè.
 In če se soka rož ne bi shranilo
 kakor jetnika med steklene stene,
 bi mraz pobral i rože i njih silo:
 lepoto in spomin oblike njene.

 A v sok izžeta roža izgubi
 le videz — v vonju njena bít živi.

6

Ne daj, da groba roka zime stre
 poletje tvoje, prej kot shraniš sok!
 Izberi čašo, ki ga v sé zapre,
 prej, kot smrt sklene samoljubja krog.

Glej, uporabe tega, kar posodi
ti kdo z veseljem, ne obsoja svet; —
da še en TI ustvariš, cilj ti bodi,
a še srečnejši boš, če jih deset.
Desetkrat srčnejši, kot si, bi bil,
če bi v desetih gledal svoj obraz.
Kaj mar ti smrt, ko svet bi zapustil,
če bi v potomstvu zapustil svoj jaz!
 Ne daj, da v samoljubju bi umrl,
 prelep si, da bi bil tvoj dedič črv.

8

Zakaj te, Glasba! glasba užalosti?
Slast ljubi slast in sreča v sreči uživa...
Zakaj jo rad poslušáš, saj te razboli?
Zakaj v bolesti tej še mik odkrivaš?
Če ti glasovi, v skladne melodije
povezani, res ranijo srce,
te s tem le nežno grajajo, ker harmonije,
ki v njih naj ti zvenél bi, ne zvene.
Čuj struni, ki soglasno uglašeni,
kot dva zakonca, pesem ti drhtita
o detetu, o možu in o ženi,
čuj pesem, ki iz pesmi dveh je zlita!
 Njun dvojni spev, v en sam spev uglašen,
 ti nemo poje: Eden je — noben.

55

Ne marmorni ne zlati spomeniki
vladarjev teh vrstic ne prežive;
in ti svetleje boš blestel v teh stihih
kot oni v kipih, ki jih čas razje.
Ko bes vojná bo rušil spomenike,
ko metež vstaj palače v prah teptal —
tedaj te tvoje neumrljive slike
ne bo ne meč ne ogenj pokončal.
Skozi sovraštvo, ki vse staro ruši,
in smrt — boš stopal v čas; in tvoja hvala

našlá bo neminljiv odmev še v duši
njih, ki jih tromba žive bo pozvala;
tako boš, dókler sam ne vstaneš spet,
živel v teh pesmih in v očeh deklet.

150

Od kakšne sile imaš to silno moč,
da z žezlom hib kraljuješ mi srce,
da oči na laž postavljam vate zroč,
trdeč, da vse vrline te krase?
Odkod ta tvoj skrivnostni lesk slabosti,
da v najodvratnejšem dejanju tvojem
je toliko razlogov in modrosti,
da prekosi vse dobro — vsaj po mojem?
S čim me pripravljaš, da tem bolj te ljubim,
čim bolj dobivam vzrok, da te sovražim? —
Vendár če to, kar svet prezira, snubim,
nikar kot svet prezira mi ne kaži:
če si z nevrednostjo me pridobila,
tem vrednejši sem, da bi me ljubila.

KRONIKA

ZAPISEK O KAJUHU

V času, ko Kajuh dozoreva, ko se z jato veselih tovarišev iz dneva v dan, iz jutra v jutro vozi v Celje v gimnazijo, leži nad Slovenijo — in nad vso Jugoslavijo — nad vsem njegovim političnim in kulturnim življenjem težka napetost, ki dozoreva in se vse bolj in bolj zgoščuje. Jugoslavija je pričela svojo pot motno in težko; velikosrbskega političnega koncepta navajeni srbski in v franc-jožefovski, bidermajersko-filistrski poslušnosti vzgojeni hrvaški in slovenski politiki niso bil kos ustvaritvi nove države. Narodnostno in socialno vprašanje je ostalo strankarski drobiž, gospodarska kriza je rušila trhle gospodarske stebre in povprečni strankarski voditelji so zaman poskušali ustvariti, brez kakršnih koli kirurških posegov v njeno družbeno strukturo, iz zaostale kmečke dežele s kopico polfevdalnih gospodarskih usedlin moderno buržoazno-agrarno državo. Aleksander Karadjordjević uvaja svojo diktaturo in pripravi pot, po kateri zajadra Jugoslavija v fašistični objem. Na drugi strani se v tem času jačajo vrste levičarske opozicije, v katero poleg delavskih vrst pristopa vse večje število intelektualcev. Slovenija je v vsej tej